

Sadržaj

***

Prolog ili bježeći od Tebe, počinjem te tražiti

* MIT O EDIPU ILI PRIPOVIJEST O LJUDSKOJ SUDBINI

Bijaše jednom...

Tko si ti kojeg ocem zovem?

Per aspera ad astra

Sfinga – velika zagonetka

Dugi, duboki san

Buđenje

Putevima inicijacije

* PUT KROZ SEDAM VRTOVA (sustav energetskih centara)

Sve je jedno – jedno je sve

Drugim riječima, sve se sastoji iz iste supstancije

Reci mi kako dišeš - reći ću ti kakav si

Prolazeći ispod duge

Put kroz sedam vrtova

* NAJMRAČNIJE JE PRIJE SVITANJA

Hodajući kroz život

Ostati ili postati

Čuvar praga

Duhovni razvoj i duhovne krize

Idući kroz mnoštvo oblika i boja

Živjeti s krizom

* U TRAGANJU ZA IZGUBLJENIM BISEROM

Izgubljeni biser još je uvijek tu, samo ga ja ne vidim

Prvi pogled preko plotu

Strah od promjene

Svi putevi vode u Rim, pa ipak...

Kretanje

Sumnja

Bol i bolest – izazov svjesnosti

Unutarnje dijete

Ja sam ti – izazovi i zamke u međuljudskim odnosima

U samim počecima

Tipovi osobnosti - eneagram

Smisao patnje

O učiteljima i učenicima

Iz čežnje za Bogom

Znakovi pokraj puta

Koraci

Traganje

Umjesto točke na kraju

Izvaci iz knjige

Iz MIT O EDIPU ILI PRIPOVIJEST O LJUDSKOJ SUDBINI

... U mitovima i bajkama diljem svijeta glavni junak u potrazi za nečim odlazi u svijet u kojemu ga čekaju brojne kušnje i problemi. Putem će doživjeti razne peripetije, biti ugrožen, doveden gotovo do smrti. Svoj cilj ostvarit će tek kad prevlada sva iskušenja i prođe kroz katarzu. Poput feniksa, koji ponovno ustaje iz vlastitog pepela.

... U mitovima i bajkama često je glavni junak prognan iz svoga doma i tjelesno ranjen. Upravo zbog toga kreće na put. Ono što nije u skladu s našim očekivanjima potiče čežnju za nečim boljim, potpunijim. Kad bismo imali „idealne“ roditelje, ne bismo imali potrebe rasti i mijenjati se. Samo u „neidealnoj situaciji“ može se roditi osobnost i graditi osobna sudbina, što je uvjet za razvoj individualnosti. Svjetlo postaje vidljivim tek u potpunoj tami. Tek u najnižoj točki moguć je obrat, metanoja, zaokret. Dospjevši do najniže točke klatno mijenja smjer i kreće prema gore.

... Kroz snove, susrete s drugim ljudima, knjige koje čitamo i na bezbroj drugih načina dolaze nam poruke o tome tko smo i zbog čega smo tu. U nekom trenutku počnemo ih čuti i prepoznavati kao unutarnji glas. To je početak buđenja iz velikog sna.

... Biti Buda - znači biti budan, probuđen. Budan se čovjek sjeća, budan je čovjek koji se sjeća. On zna da je u svojoj biti slobodan i da je u zemaljski svijet poslan kako bi učio, pronašao bit i potom se vratio. Kada se jednom sjeti da je Božje dijete, vrijeme i prostor gube nad njim moć i on postaje ono što u suštini i jest – jedna od niti u kojima se izražava beskonačno. Konačno se probudio.

Iz PUT KROZ SEDAM VRTOVA (ili kroz sustav energetskih centara)

... Razni duhovni spisi govore o sedam razina postojanja. Broj sedam sveti je broj. Sedam je dana u tjednu, sedam planeta, sedam crkvenih sakramenata, sedam glavnih grijeha i suprotstavljenih im vrlina, sedam tonova dijatonske ljestvice i sedam boja u spektru. Sedam je osnovnih faza u evoluciji svemira i sedam razina postojanja.

... Energetski su centri povezani s našim tjelesnim organima, spletovima živaca i endokrinim žlijezdama. ... Promatrajući ponašanje ljudi u stresnim situacijama možemo otkriti u kakvu je stanju njihov energetski sustav.

... Korijenski centar povezan je sa spolnim žlijezdama i regulacijom ciklusa kod žena. On upravlja svime što je u tijelu čvrsto (poput kralježnice, kostiju, zubi i

noktiju), potom krvlju i izgradnjom stanica u tijelu, nogama, stopalima, crijevima i s njima povezanim organima poput anusa i rektuma (kroz koje se zemlji ponovno vraća sve što organizam nije prihvatio), te prostatom i spolnim organima. Povezan je i s limbičkim sustavom, dijelom mozga koji se brine za samoodržanje (što uključuje hranjenje, napad i obrana) te održanje vrste.

On se razvija cijeli život, ali najviše prije rođenja i tijekom ranije dojenačke dobi kad je većina djetetove svijesti usmjerena na preživljavanje i fizičku ugodu. Prema teoriji psihologa Erika Eriksona o psihosocijalnom razvoju djeteta, u toj fazi dijete odlučuje može li imati povjerenja u svijet te uči izražavati svoje potrebe, što je osnova za manifestiranje želja i potreba i poslije u životu.

... Drugi centar upravlja protokom vitalne energije kroz pet kralježaka križne kosti te igra vitalnu ulogu u njezinu pravilnom protoku i raspodjeli. Utječe na sustav organa za reprodukciju te bubrege, mjehur, trbuh, križa i slabinske kralješke. Povezan je s elementom vode. Energija koja je ušla u ljudsko tijelo kroz korijenski centar penje se prema zdjelici, gdje se jedinstvo života manifestira kao dvojnost muškog i ženskog principa. Tu počinje put individualizacije jer s dvojnošću dolazi i mogućnost izbora, a potom i snaga volje, što je tema trećega centra.

... Transponiramo li to znanje na učenje o funkcijama i zadacima sustava energetskih centara, možemo uočiti da je osnovna životna tema oko koje se kreću čovjekovi problemi i zadaci tijekom svakih sedam godina analogna funkcijama i zadacima pojedinih centara. Usto, unutar tih sedam godina postoji i podtema za svaku pojedinu godinu. Nakon sedam godina funkcije i zadaci sljedećega centra postaju nova osnovna tema za naredni period, a tijekom njega ponovno se nižu podteme analogne nizu od prvoga do posljednjega. Dakako, i u okviru osnovne teme i podteme pojedinih razdoblja u životu čovjek se povremeno suočava s problemima i zadacima koji se odnose na područje nekog drugog centra, no obično se slijedi osnovni ciklus. Nakon 7x7 godina ciklus se ponavlja i s pedeset godina započinje potpuno novo razdoblje, u kojem imamo priliku još jednom krenuti ispočetka, ali ovaj put za oktavu više na ljestvici razvitka. Tako neki ljudi u devedesetosmoj godini dovršavaju drugi veliki optok kroz cikluse čovjekova razvitka.

Iz NAJMRAČNIJE JE PRIJE SVITANJA

... U određenom trenutku svatko se nađe pred istim unutarnjim izborom kao junaci mitova prošlih vremena: odreći se staroga i prepustiti se nepoznatom novom ili pak odustati, držeći se i dalje grčevito poznatoga.

... Duhovno buđenje prirodan je proces kojega čovjek često nije posve svjestan. Spontano nadilazeći uobičajene osjećaje i želje, on se otvara nadosobnoj, transpersonalnoj sferi, nečemu što je veće od njega, Bogu.

... Razne duhovne vježbe i istraživanje unutarnjih prostora duše mogu vrlo naglo dovesti do intenzivnih duhovnih iskustava. Štošta mogu potaknuti i tehnike

reanimacije te razne vrste droge, medikamenata i narkotika. Osim toga, duhovni slom može biti posljedica emotivnog ili tjelesnog stresa, intenzivnog seksualnog iskustva ili doživljaja poput onih kakve znaju imati ljudi na pragu smrti...

... Duhovne krize mogu se manifestirati na razne načine. Često se vrte oko duhovnih tema koje uključuju sekvencije psihičke smrti i ponovnog rođenja, osjećaj jedinstva sa svime što postoji, susrete s raznim mitskim bićima.

... I ovisnost o alkoholu ili drogama može biti simptom duhovne krize. Iza toga krije se često promašena čežnja za cjelovitošću, Bogom. To je krik očajnika u molbi za pomoći. Kao kod mnogih drugih duhovnih kriza, put nekog ovisnika prema „dnu“ i potom prema ozdravljenju često govori o procesu umiranja staroga „ja“ i rađanja novoga.

Ciklus umiranja i ponovnog rađanja spominje se u religijama i mitologijama diljem svijeta već tisućama godina. Kao što se svake godine iznova iz zime rađa proljeće, tako i nakon uništenja starog života automatski slijedi razvoj novoga. Kao i kod svake druge transformacijske krize, osoba je došla do točke u kojoj više ne funkcionira i ne može kontrolirati svoj život. U izvjesnom smislu umire ona i svijet koji je poznavala. Pred egzistencijom ostaje samo gol čovjek, bez ičega osim istinske jezgre svoga bića. Ovaj princip važi za dinamiku mnogih oblika duhovnih kriza, uključujući i ovisnost.

... Svatko može doživjeti duhovnu krizu i svakome se može dogoditi da bliska osoba upadne u nju. Važno je pružiti joj podršku ili je barem ne odbijati negativnim verbalnim i neverbalnim porukama. Važno je biti iskren prema sebi i njoj: ljudi u duhovnoj krizi vrlo su osjetljivi i intuitivni i lako će prozrijeti svaku laž i neiskrenost. Potrebna im je nježnost, strpljivost i otvorenost okoline. Važno je informirati se o tome, potražiti pomoć i savjet kako se nositi s krizom bliske osobe i pritom sam ostati „na nogama“. Iz takvih situacija svi uključeni mogu mnogo dobiti, promijeniti se i postati bolji, mudriji ljudi.

Iz U TRAGANJU ZA IZGUBLJENIM BISEROM

... Buđenje započinje kada se prvi put zapitamo postoji li nešto iza vidljivoga svijeta i kakav je smisao toga. Tek kada spoznamo zašto smo zapravo tu i kada se dobrovoljno podvrgnemo duhovnim zakonima koji vladaju nama i našim životom, možemo početi živjeti u skladu sa stvarnim sobom.

... Najteže je vidjeti ono što je najočitije. Blizina najčešće ne može drukčije već se predstavlja signalima daljine, slikama svladavanja nekog puta ili obavljanja nekog zadatka (prisjetimo se samo svih priča iz bajki i mitova, u kojima glavni junak postiže željeni cilj tek pošto je obavio određeni zadatak ili niz zadataka). Tek nakon svladane daljine i obavljanja zadatka otkriva se ono što je od početka bilo tu, u najneposrednijoj blizini ... Toliki zbunjeni tragaoci za istinom pronašli su je tek kada su se dobro udaljili od nje.

... Put prema sebi trnovit je, nepredvidljiv i ne poznaje prečice. Najkraći i najduži put, koji vodi od glave prema srcu, ne prelazi se u žurbi i velikim koracima. Strpljivost i mir nužan su preduvjet svakom rastu i razvoju. Kao što seljak treba čekati da proklije sjeme bačeno u zemlju, i mi trebamo naučiti čekati da dozrije vrijeme kako bi klica koju smo zasadili izrasla u željeni plod.

... Bolest je jedan od načina na koji naše unutarnje biće želi svratiti pozornost na sebe. Ponekad tek kada nas pritisak, patnja i bol u punoj mjeri suoče s našom ranjivošću i ograničenošću smrtnih ljudskih bića, možemo se odmaknuti od perspektive omeđene uskim okvirima našeg uma i osjetila te otvoriti drugim razinama stvarnosti. U tom smislu bolest je, poput Faustova Mefista, dio one sile što stalno želi zlo, a ipak čini dobro.

... Pojedine elemente svoje osobnosti čovjek čisti u retorti svakodnevnog života. Oslobođajući se svojih predrasuda i predodžbi, polako otvara prolaz prema onom najdubljem u sebi.

Proces unutarnjeg čišćenja često pokreće kontakt s drugim ljudima koji svojim ponašanjem obično manifestiraju upravo one osobine koje su kod nas slabije razvijene ili potisnute. U odnosima s drugima suočavamo se sa sobom. Svi sukobi koje imamo sa svojom okolinom - sukobi su koje imamo sa sobom i potisnutim dijelovima vlastitog bića. U kontaktu s drugima spoznajemo i čistimo razne dijelove sebe, poistovjećujući se sad s jednim, sad s drugim u potrazi za svojim kamenom mudraca - onim koji leži u svakom od nas.

... Smatram da bi svatko tko se prihvati odgovornog i dragocjenog zadatka pomaganja drugim ljudima trebao zaista predano i pošteno raditi na sebi i uvijek iznova pitati se i preispitivati. Svi smo mi hodočasnici s istim ciljem i na svom putu posrćemo, lutamo, ponekad i padnemo, a onda se ponovno uspravimo i idemo dalje. Ljudi koji od nas traže pomoć mogu nam dati isto tako mnogo kao i mi njima i sada, nakon niza godina rada s drugim ljudima, s radošću i zahvalnošću mogu reći da sam od svakoga i sama naučila i dobila toliko da sam se često znala zapitati tko je tu zapravo bio učenik a tko učitelj, tko terapeut a tko osoba u terapiji. Svi smo i učitelji i učenici. Dajući drugima, primamo jednako ili čak mnogo više, samo ako smo dovoljno otvoreni da to prepoznamo.

***

Bila jednom jedna mala djevojčica koja je velikim tamnim očima gledala u svijet pun boja i nikako se nije mogla prestati čuditi. „Tko je rodio Sunce, koja je boja Mjeseca, koliko zvijezda ima na nebu, jesu li zrikavci kao ptičice, kamo odlazi noć, zašto dan uvijek ne traje...” Nije još znala ni pravilno izgovarati riječi a već bi svakoga koga bi sreća zasula bujicom pitanja: „A gdje sam ja bila prije?” „A zašto Sunce mora ići spavati?” „A zašto po danu nema zvijezda?” Odrasli bi odgovarali i odgovarali, no njezina su pitanja postajala sve teža, sve neodgovorivija i na kraju bi oni odustali i umorno odmahнули rukom: „Pa eto zato.” Pred tim tonom, koji nije

dopuštao pogovora, djevojčica bi zastala i zašutjela, no već trenutak poslije ponovno je na njezinim usnama bilo pitanje: „A zašto zato...?“

Njoj je svaki dan bio raskoš u kojoj se moglo štošta napraviti: bosa trčati po travi, oduševljeno skakati iz jedne lokvice u drugu, razgovarati s valovima i s njima izmišljati igre, skupljati školjkice i graditi kule u pijesku, pjevati i plesati na kiši. Nevolja je bila u tome što je u tim igrama najčešće bila sama. Druga su djeca igrala drukčije igre, a odrasli su bili tako silno dosadni. Stalno su pričali o novcu i politici, o susjedima koji se svađaju ili prodavačici-od-preko-puta i onom čovjeku koji-dolazi-uvijek-kad-joj-muž-nije-kod-kuće. Ponekad bi vodili i teške učene razgovore od kojih bi njezina glavica zabrujala svom silinom novih pitanja na koja joj oni nisu znali odgovoriti. Nikako nije razumjela njihov jezik, nikako oni nisu razumjeli njezin. A budući da su oni bili veći i da ih je bilo više, nastojali su ušutkati je.

I tako je ona postala tužna mala djevojčica.

Prolazilo je vrijeme i djevojčica je krenula u školu. Kako je i dalje njezina glavica bružala pitanjima, počela je odgovore tražiti u knjigama. One su vrvjele pričama o vilama i patuljcima, prekrasnim princezama i prinčevima na bijelome konju. A ona je još uvijek bila sama i još uvijek nitko nije razumio njezin svijet. No kako je već bila velika curica, sada je znala da su oni jači i da tu ništa ne može napraviti. Bojeći se da se tako mala i nejaka ne izgubi u tom stranom, neprijateljskom svijetu, sagradila je dvorac od školjkica koje je tijekom onih silnih ljetnih dana skupila na plaži te u taj dvorac zaključala malu mudricu s velikim očima i zvonkim glasom kako je nitko više ne bi mogao naći i ušutkati njezinu pjesmu. Nadala se da će, kao u bajkama, jednoga dana odnekud doći njezin princ na bijelom konju i odvesti je u svoje kraljevstvo, u kojem će dovijeka biti sretna i ljubljena.

Ostavši sama i zaključana u dvorcu od školjki, Mala je isprva vjerovala da je to tek nakratko dok se vani situacija ne smiri i, kako je bila mudra curica, ubrzo je u svome dvorcu izgradila cijeli mali svijet po kojem se moglo igrati i plesati do mile volje. Nije tamo bila sama: uz nju, živjelo je tu i mnoštvo patuljaka i vila koje su tek jednim zamahom čarobnog štapića mogle ispuniti svaku njezinu želju.

U početku je Velika često navraćala u dvorac od školjki i onda bi se zajedno igrale i smišljale nove priče. U početku je još znala poneku od tih priča ispričati i onima vani, no oni bi samo odmahnuili rukom ili se nijemo pogledali i kimnuli jedni drugima u znak razumijevanja. „Kakvo čudno dijete“, govorile su njihove oči. „Da nam je samo znati što radi ovdje među nama“.

Svaki put kad bi to čula, Mala bi se skupila i povukla još dublje u svoj dvorac od školjki, u još tajniju njegovu sobicu, kako je nitko ne bi pronašao i ušutkao njezinu pjesmu.

Kako je vrijeme prolazilo, Velika je sve rjeđe navraćala u dvorac. Nije bilo lako biti tamo vani. To je tražilo svu njezinu snagu, mudrost i umješnost i jedva joj je ostajalo vremena za drugo. Osim toga, Mala se već i s njom počela igrati skrivača. Skrivajući se po najtajnijim zakucima dvorca, pozivala bi je da je pronađe. No živeći u svijetu odraslih, Velika je pomalo počela zaboravljati kakve sve čudesne tajne krije dvorac od školjki i sve bi rjeđe nabasala na neko tajno skrovište.

Mala bi se ponekad pojavila sama, neočekivano, kad bi se ona zaigrala i zaboravila što drugi od nje traže i onda bi je obasula pitanjima ili joj pokazala neku netom izmišljenu igru.

Kako su u izvanjskom svijetu vrijedila druga pravila, koja su od nje zahtijevala posve drukčiju vrstu pažnje, pogled je Velike sve manje mogao doprijeti iza vela koji je prekrivao svijet vidljivih stvari. Grčevito se trudeći uskladiti jezike koji su ih dijelili i u izvanjskom svijetu pronaći odgovore na svu onu bujicu pitanja kojima ju je Mala obasipala, postajala je sve lošiji drug u igri a kako i dalje nije nalazila odgovore na pitanja, počela je s vremenom i sama odmahivati rukom: „Pa eto zato.“

Nakon svakoga takvog pohoda, Mala bi se vraćala u svoj dvorac od školjki sve tužnija. S vremenom je postala toliko tužna da ni njezin najdraži patuljak, koji je svojom igrom uvijek znao nasmijati do suza, više nije mogao izmamiti osmijeh na njezinu lišću.

U međuvremenu Velika je odrastala i sve više bila zaokupljena izvanjskim svijetom i onim što je on od nje tražio. Nekako se mutno sjećala da unutra negdje postoji jedan dvorac, ali više nije znala naći put do njega - ta toliko dugo već nije bila tamo. Zaokupljena vanjskim svijetom, maštala je da jednoga dana uđe u njegovu povijest. U svijet odraslih ulazi se kroz velika vrata. I stoga je ona vrijedno učila. Usprkos svima koji je i dalje nisu razumjeli, završila je dvije škole i poslije čak dva fakulteta. Znala je da je rođena za nešto više od onoga što joj se činilo da vidi u svijetu ljudi oko sebe. Voljela je ljepotu. Željela je razumjeti ljude i stvoriti svijet u kojem će sva djeca živjeti veselo i sretno. Još je uvijek bila silno radoznala, ali više nije drugima postavljala pitanja. Tek bi je ponekad obuzela neka čudna sjeta, u njoj bi se javilo neko daleko sjećanje i tada bi ponovno začula onaj glasić koji pita: „A zašto...?“ Ali usprkos svima kojima je bila okružena, bila je i dalje tako silno sama da joj nije preostalo drugo doli da mašta o onom davno obećanom danu kada će se iz nepoznatih daljina pojaviti njezin princ i konačno je odvesti u kraljevstvo u kojemu žive ljudi poput nje.

Skrivena dobro iza zidina svog dvorca, mala je princeza provodila svoje dane samija no ikad. Velika više nije dolazila, a ona sama nije znala k njoj. Tugovala je i tugovala toliko silno da se na kraju razboljela od tuge.

Velika doduše nije znala što se događa, ali je iz dana u dan sve više venula. Polako joj je postajalo jasno da rješenje neće naći u izvanjskom svijetu, a više nije znala put do onoga drugog. No jednoga dana dogodilo se nešto i ona je ponovno počela tražiti. Štoviše, odvažila se i ponovno počela pitati druge. Hodajući uokolo i pitajući, učila je ne prilagođavati svoj svijet svijetu koncepata, već koncepte prevoditi u riječi davno zaboravljenoga jezika djevojčice koja živi u dvorcu od školjki.

Zanima li vas što je bilo dalje? Jesu li se ponovno srele? Gdje su sada jedna i druga?

Djevojčica još uvijek živi u svome dvorcu od školjki, ali više nije sama. Još uvijek vjeruje u bajke, u anđele i vile s čarobnim štapićem i niz-onih-ludih-i-neobičnih-stvari-o-kojima-odrasli-ništa-ne-znaju. Još se uvijek može satima igrati s valovima, skupljati školjke u žalu i od njih graditi dvorce u kojima stoluju čarobne princeze i prinčevi iz sna. Želite li je sresti, otiđite nekamo pored mora, jezera ili

rijeke i zateći ćete je sigurno kako priča s nekim drvetom ili se igra s patuljcima skrivenim u gustom šipražju. Još uvijek neumorno pita „zašto“ i traži od anđela da i njoj podare krila kako bi mogla letjeti. Njezina je glavica i dalje puna ideja o kojima Velika još ništa ne sluti.

A Velika je odavno shvatila da „Pa eto zato“ i nije neki odgovor i da Malu ne može tek tako nadmudriti. Shvatila je i to da bez Male ni ona ne može ništa. I zato traga i dalje. S mnogo više mira nego prije. Ona traga i zna da je sve bilo baš onako kako je iz nekog razloga i trebalo biti. Korak po korak uči Malu hodati u ovom svijetu. Korak po korak otkriva tajne sobice i zakutke dvorca u kojem ona živi.

A ja, koja to pišem, ja, koja sve vrijeme gledam njihove igre, njihova gubljenja i nalaženja, ne prestajem čuditi se kako se sve slaže. Jedna napravi korak, druga joj odvrati s dva nova. Jedna ponudi ruku, druga joj pruži rame za oslonac. U igri u kojoj i jedna i druga čas vode a čas su vođene. A ja ih gledam i smiješim se. I sanjam dvorce i gradove u pijesku. I sanjajući, budim se.

Biti psihoterapeutkinja i spisateljica znači tragati. Gledati i slušati. I biti zahvalna što nekom ljudskom biću u jednom dijelu njegova puta mogu pružiti ruku i dati podršku da napravi korak te pronađe put prema onom djetetu s velikim očima koje još uvijek strpljivo čeka u nekoj mračnoj sobici u vlastitom dvorcu. I da mu pokaže Svjetlo.